

Az iskola nem sziget OKTATÁS ÉS OKTATÁSÜGY

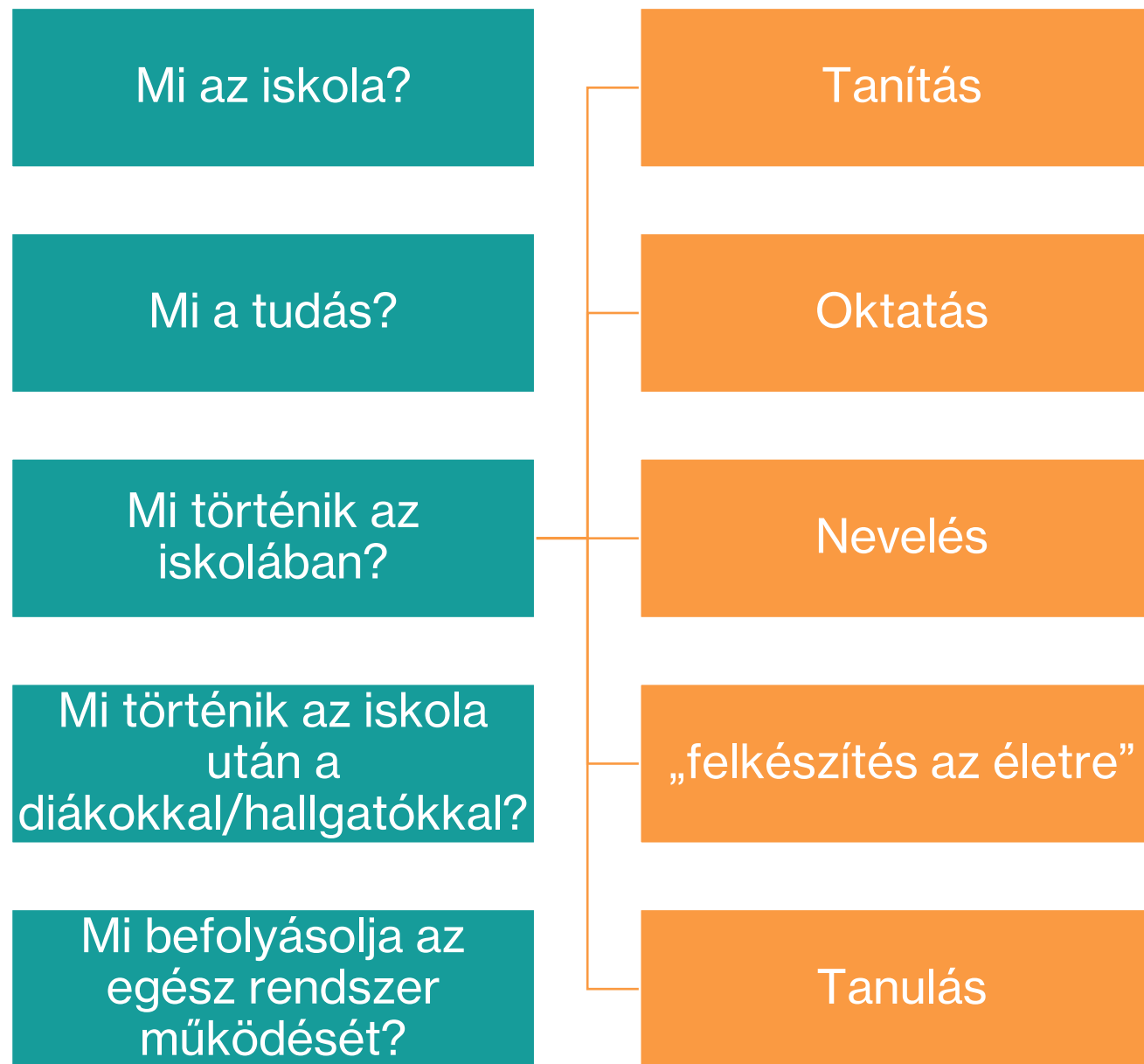
Merre tovább?

2025. november 6.

Miskolci Egyetem BTK ATTI

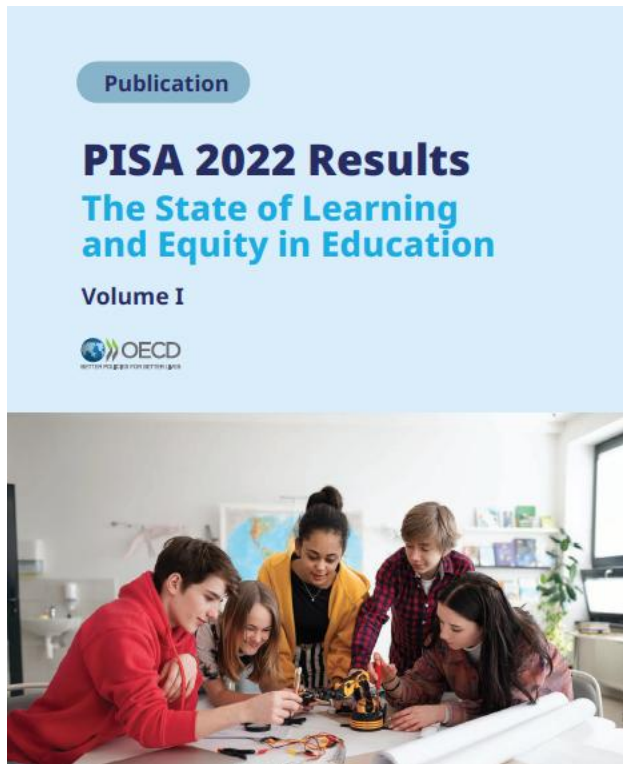
Papp Z. Attila

Oktatás"ügy"

Az iskola nem sziget

- Adatok (KSH STADAT, EUROSTAT, EAG – OECD, PISA stb.)
- Szereplők

Publication

PISA 2022 Results

The State of Learning and Equity in Education

Volume I

Publication

PISA 2022 Results

Learning During – and From – Disruption

Volume II

Publication

PISA 2022 Results

Creative Minds, Creative Schools

Volume III

Publication

PISA 2022 Results

How Financially Smart Are Students?

Volume IV

RENDSZERJELLEMZŐK
INTÉZMÉNYRENDSZER
FINANSZÍROZÁS
OKTATÁSPOLITIKA

BEMENET

- DEMOGRÁFIA
- PEDAGÓGUSKÉPZÉS
-

BELSŐ FOLYAMATOK

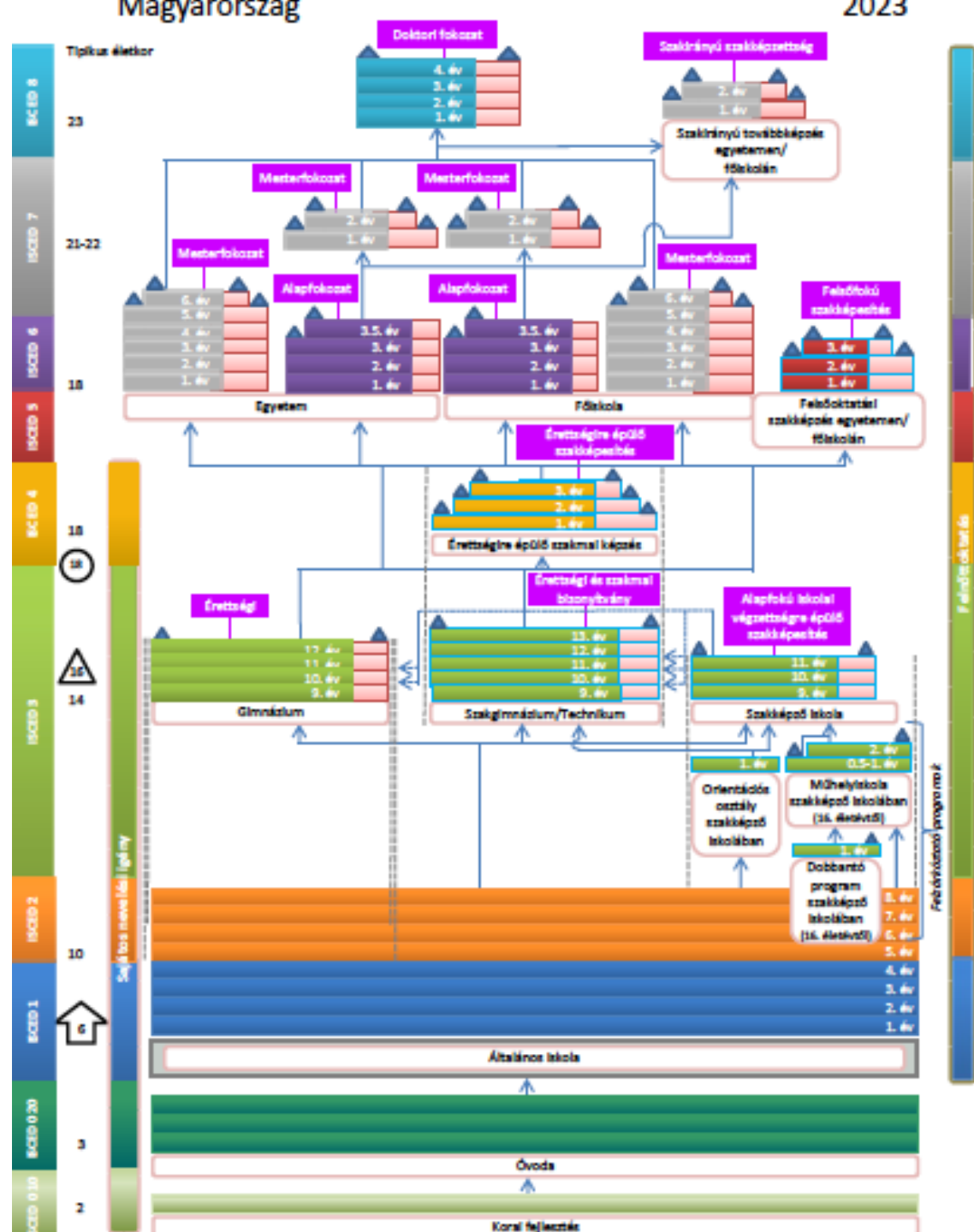
- ISKOLAI TELJESÍTMÉNY
- LEMORZSOLÓDÁS
- KORAI SZELEKCIÓ
- PEDAGÓGUS KORFA

KIMENET

- TOVÁBBTANULÓK ARÁNYA
- MUNKAERŐPIACI INTEGRÁCIÓ

ISCED 2023

- Formális intézményrendszer
- Tanulási útvonalak
- Tanulás szinterei vs. rendszerhelyek

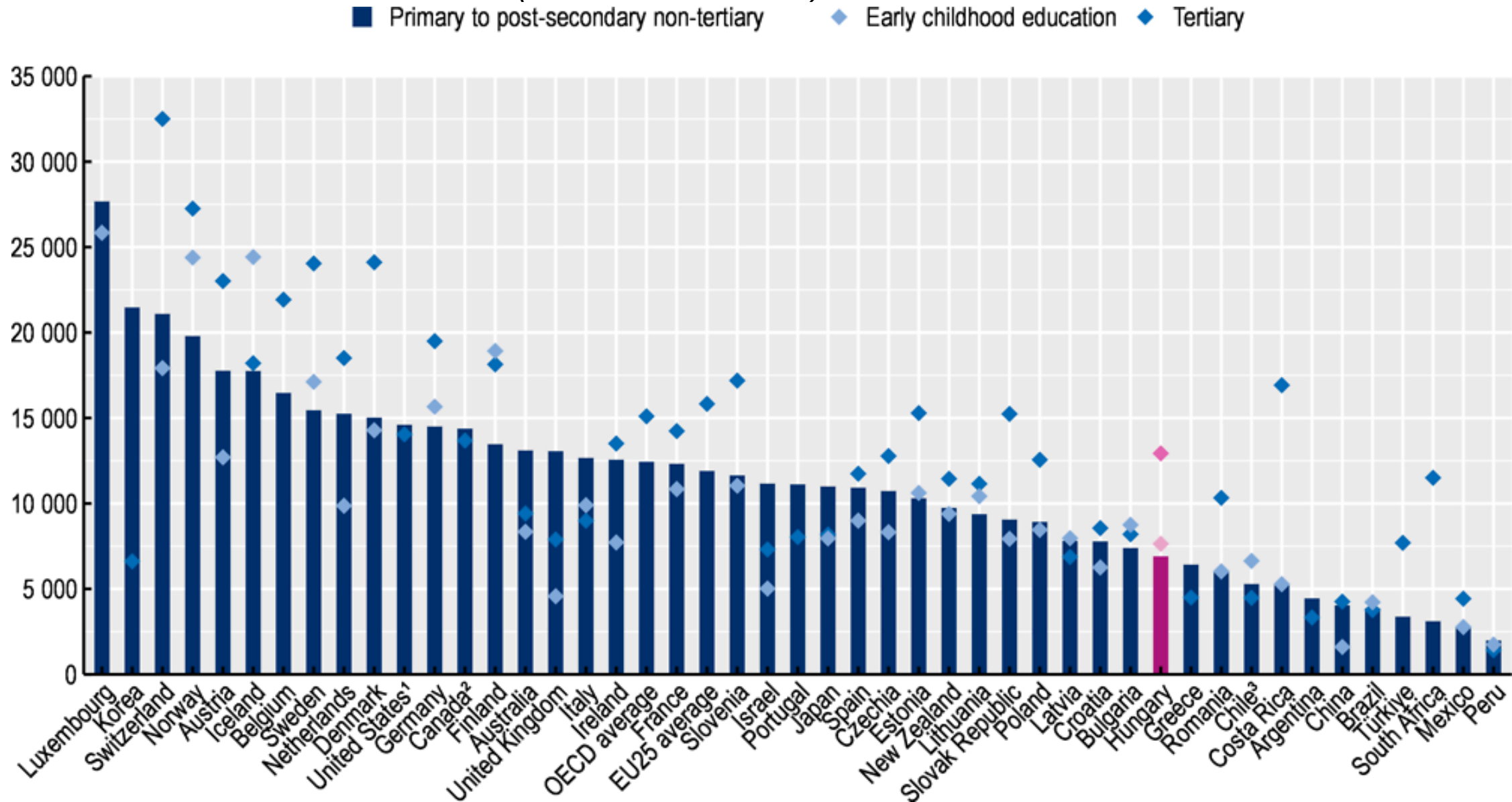
RENDSZER

A költségvetési intézmények oktatási kiadásai a GDP százalékában (2001-2023)
(forrás: KSH STADAT)

RENDSZER

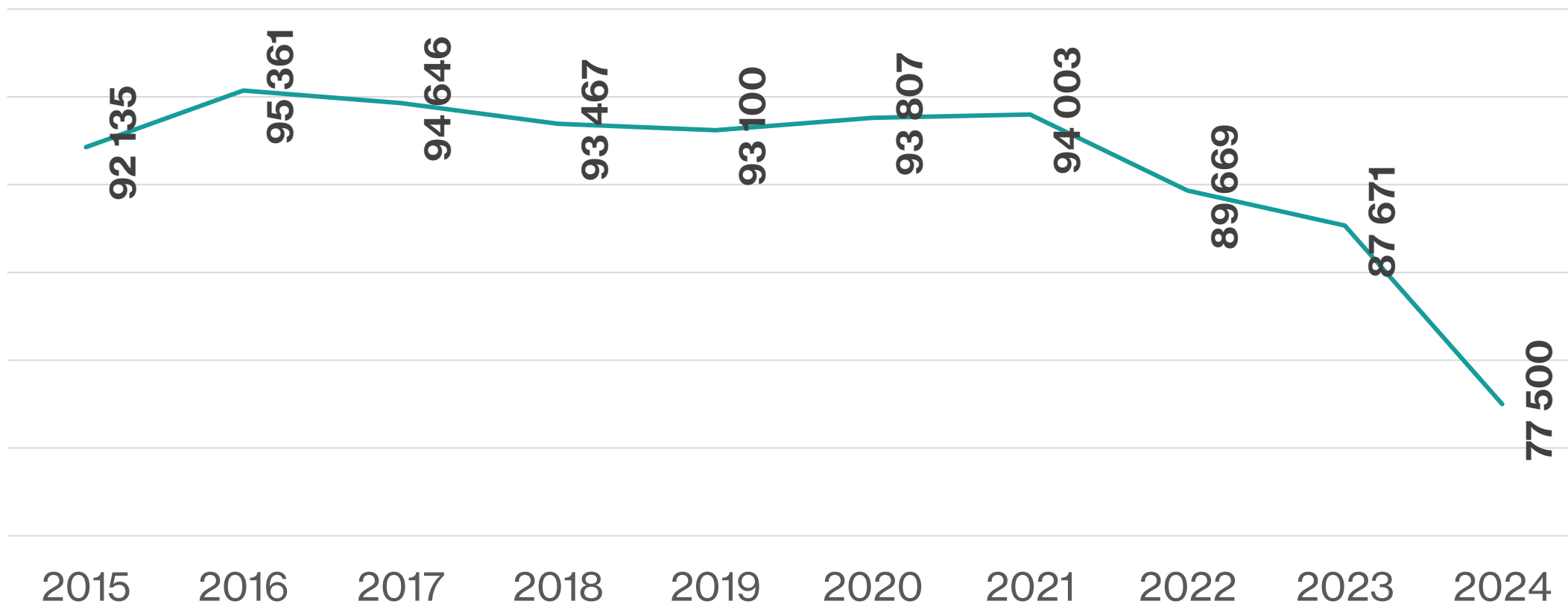
Egy diákra jutó oktatási kiadások, oktatási szintenként, USD-ben
(forrás: OECD 2022)

BEMENET – demográfia

Élve születések száma Magyarországon

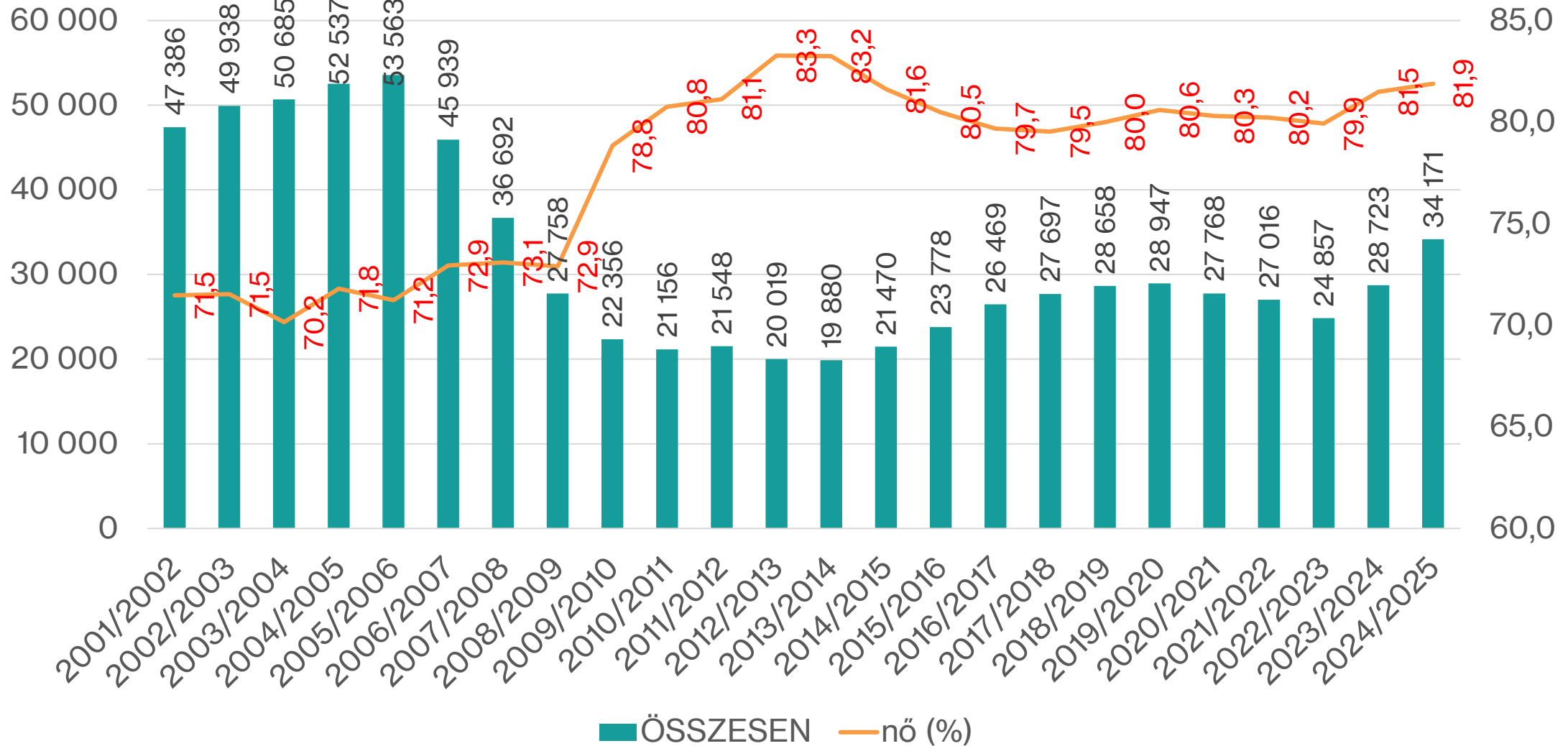
(forrás: EUROSTAT, KSH)

BEMENET

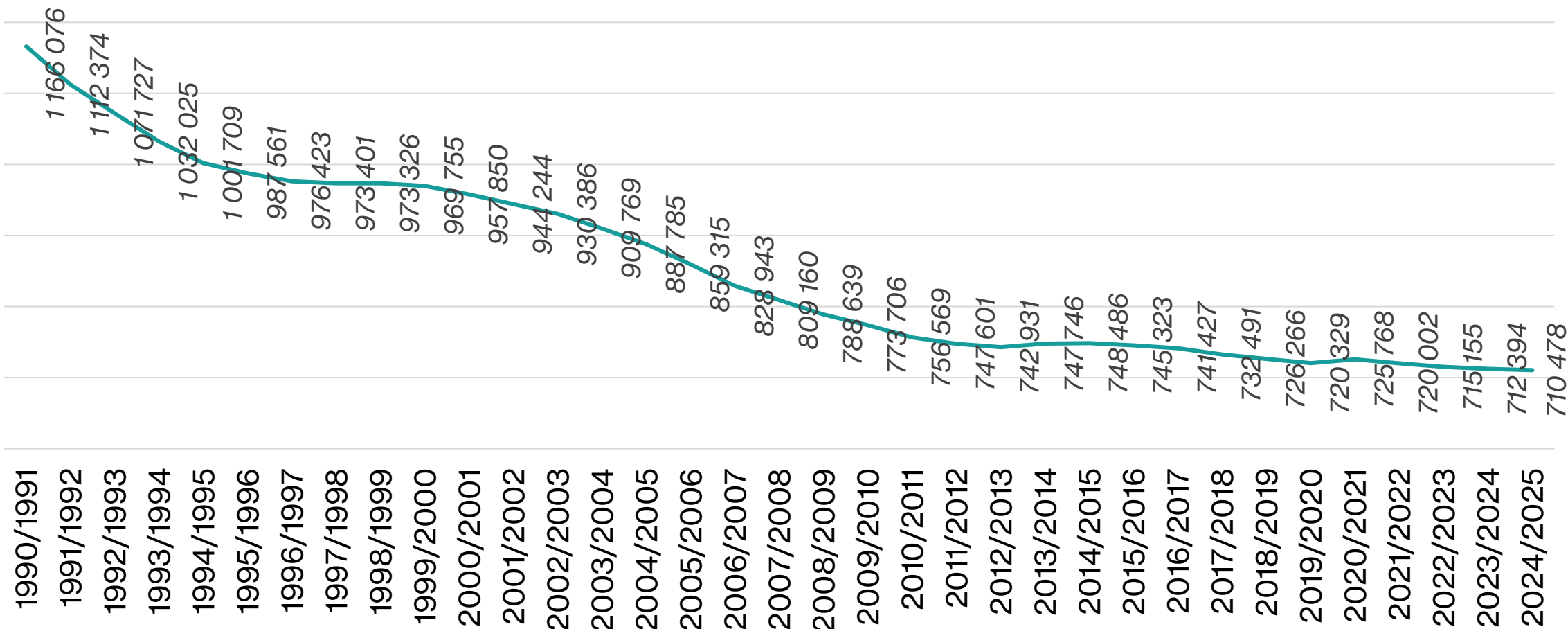
Pedagógusképzésben részt vevők száma és a nők aránya (2001-2024)

(forrás: KSH)

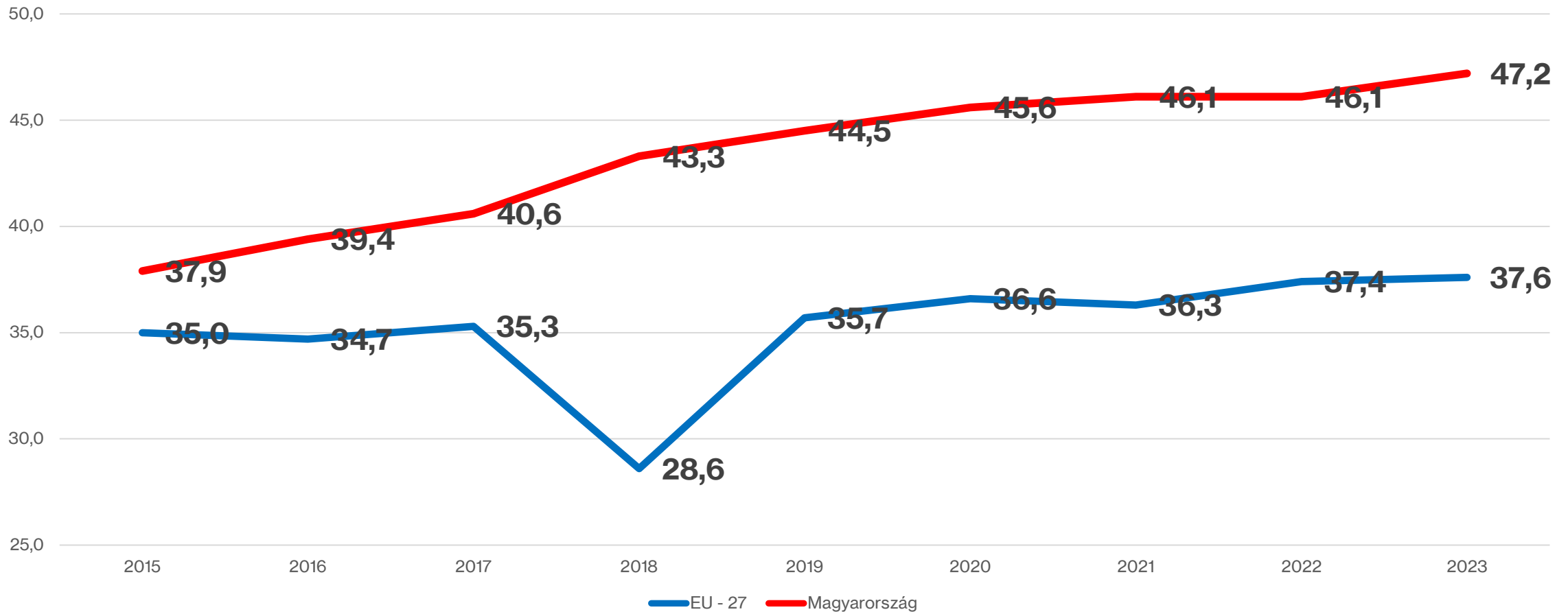
BELSŐ FOLYAMATOK

Általános iskolai tanulók száma (forrás: KSH STADAT)

BELSŐ FOLYAMATATOK

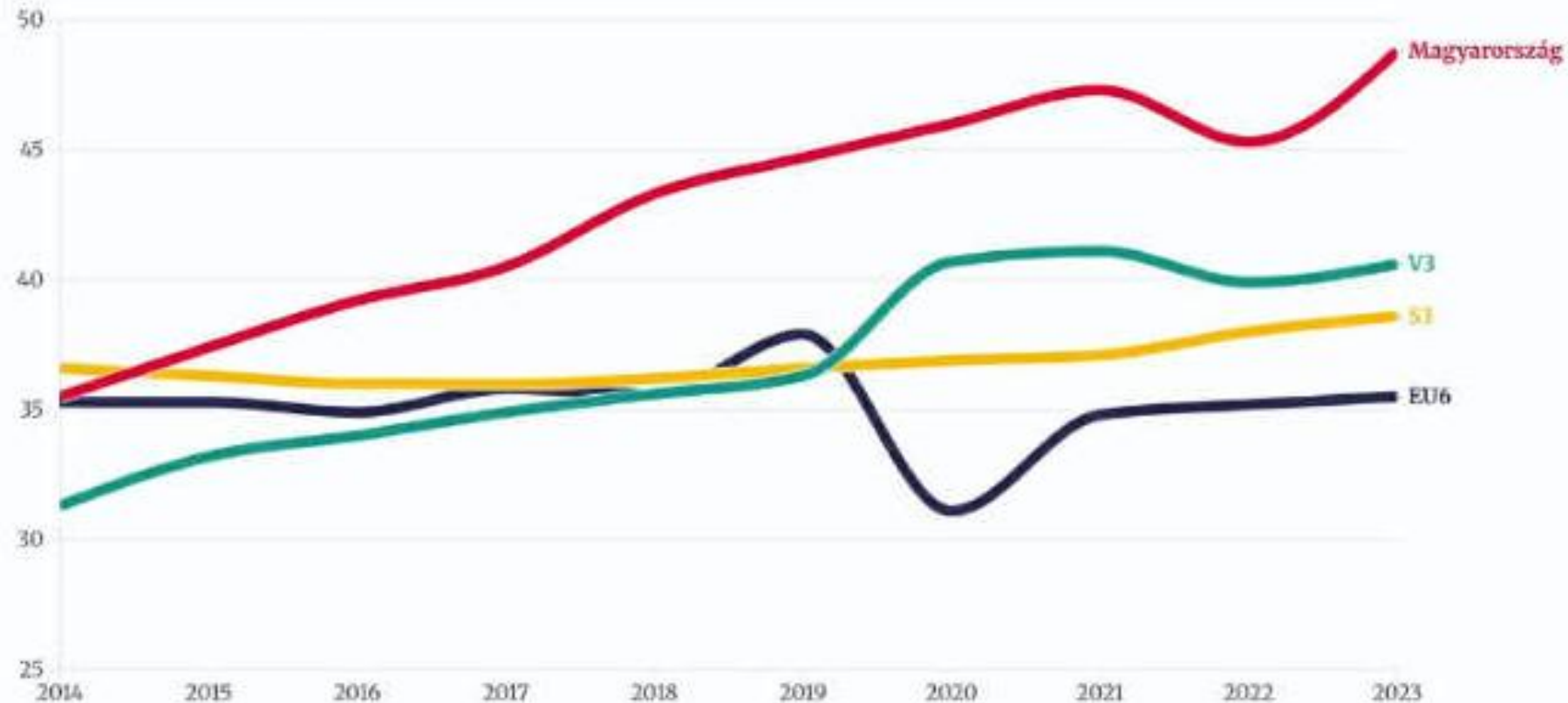
(50 év feletti alsós pedagógusok aránya)
forrás: EUROSTAT

BELSŐ FOLYAMATATOK

(50 év feletti pedagógusok aránya)

Az 50 év feletti pedagógusok aránya a közoktatásban (százalék, 2014–2023)

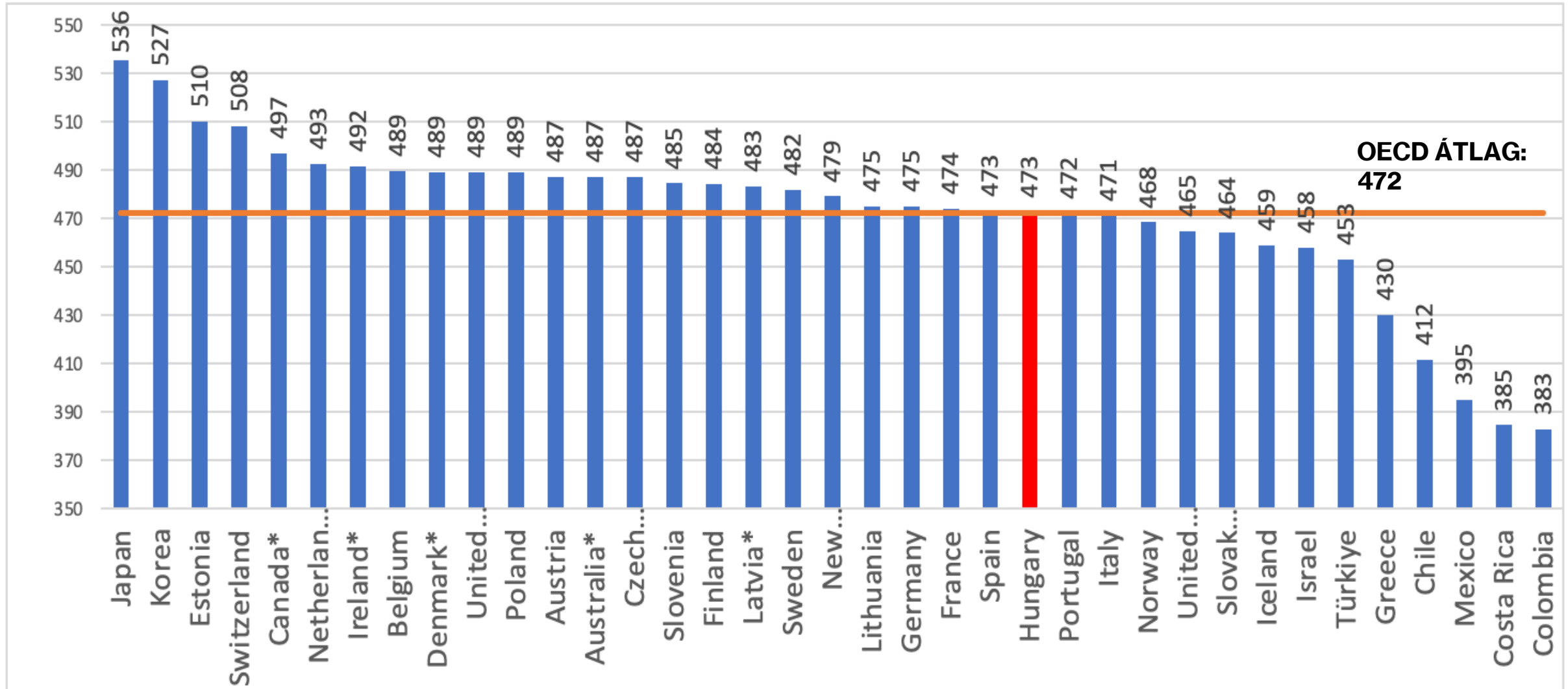

BELSŐ FOLYAMATOK

PISA - trendek

- Magyarország helye
- V4-ek, Lengyelország!
- Észtország
- Portugália

Matematikai kompetenciaértékek átlaga OECD-országok szerint (PISA 2022)

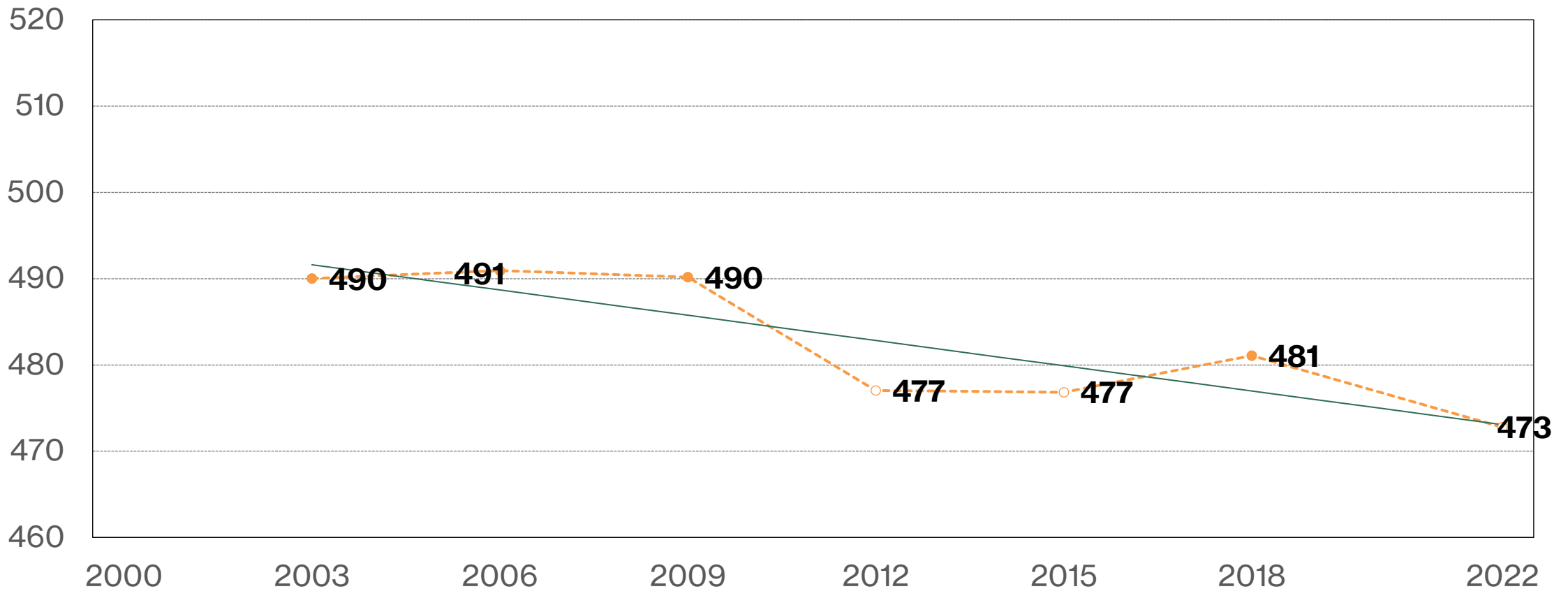

BELSŐ FOLYAMATOK

PISA – MAGYARORSZÁG (2003-2022)

Score points

Matematika

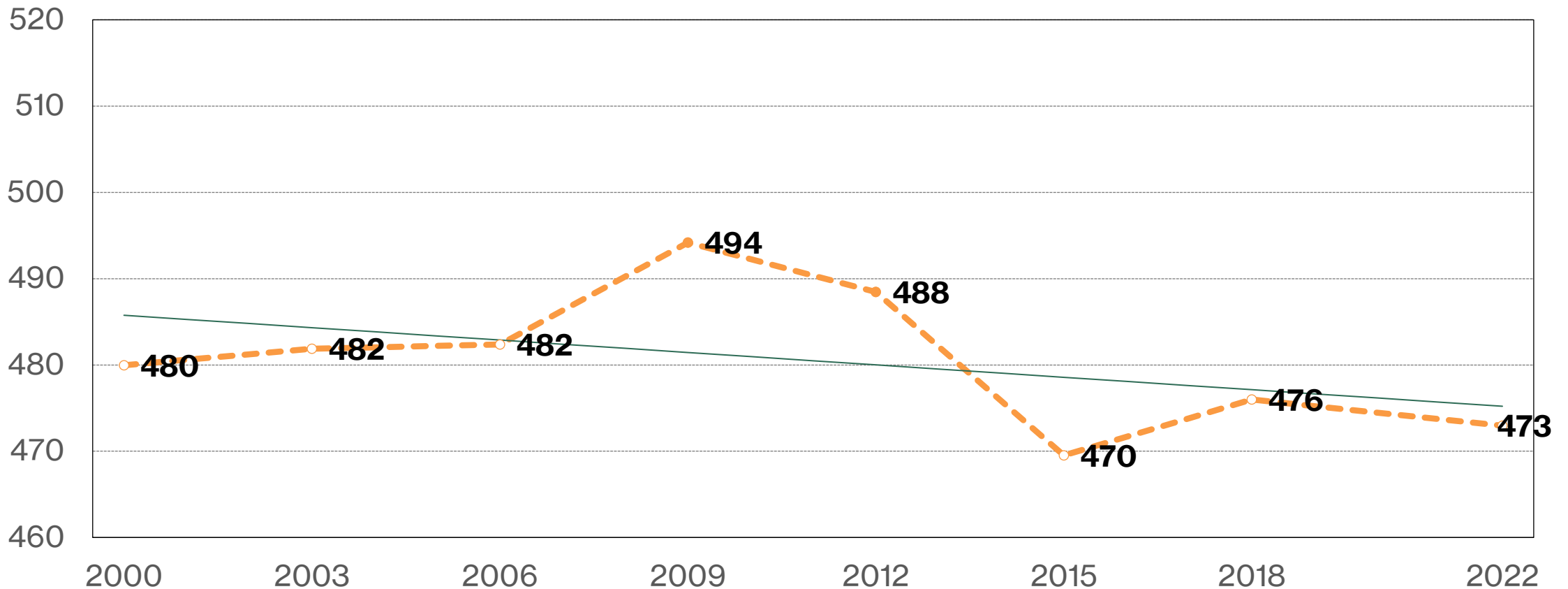

BELSŐ FOLYAMATOK

PISA – MAGYARORSZÁG (2000-2022)

Score points

Szövegértés

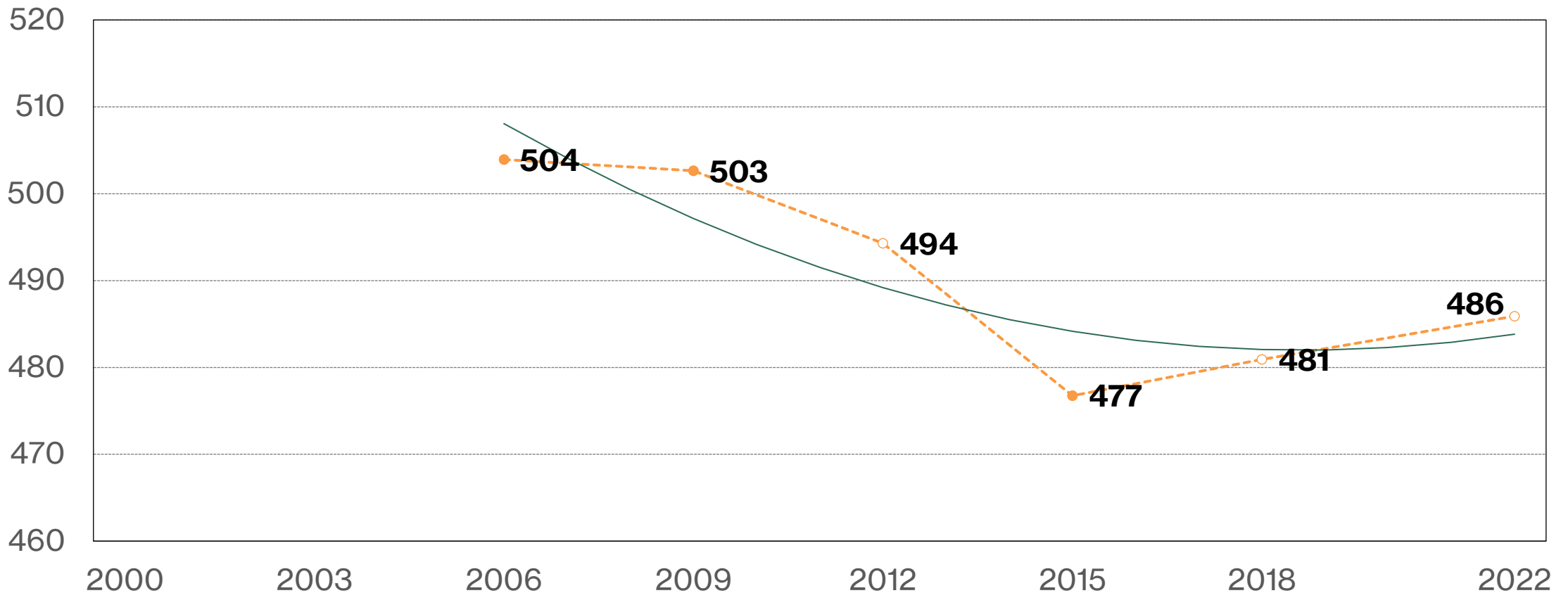

BELSŐ FOLYAMATOK

PISA – MAGYARORSZÁG (2006-2022)

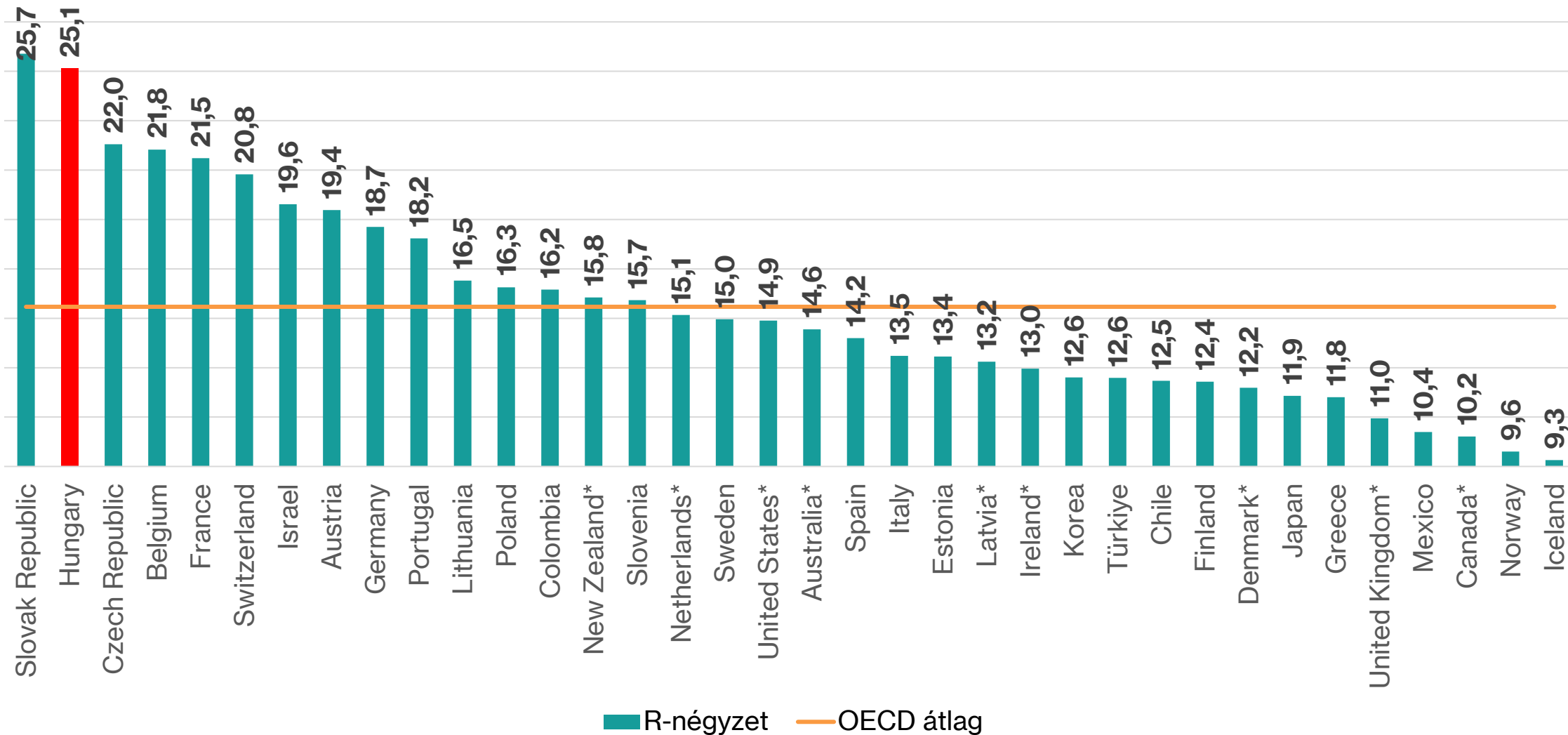
Score points

Természettudomány

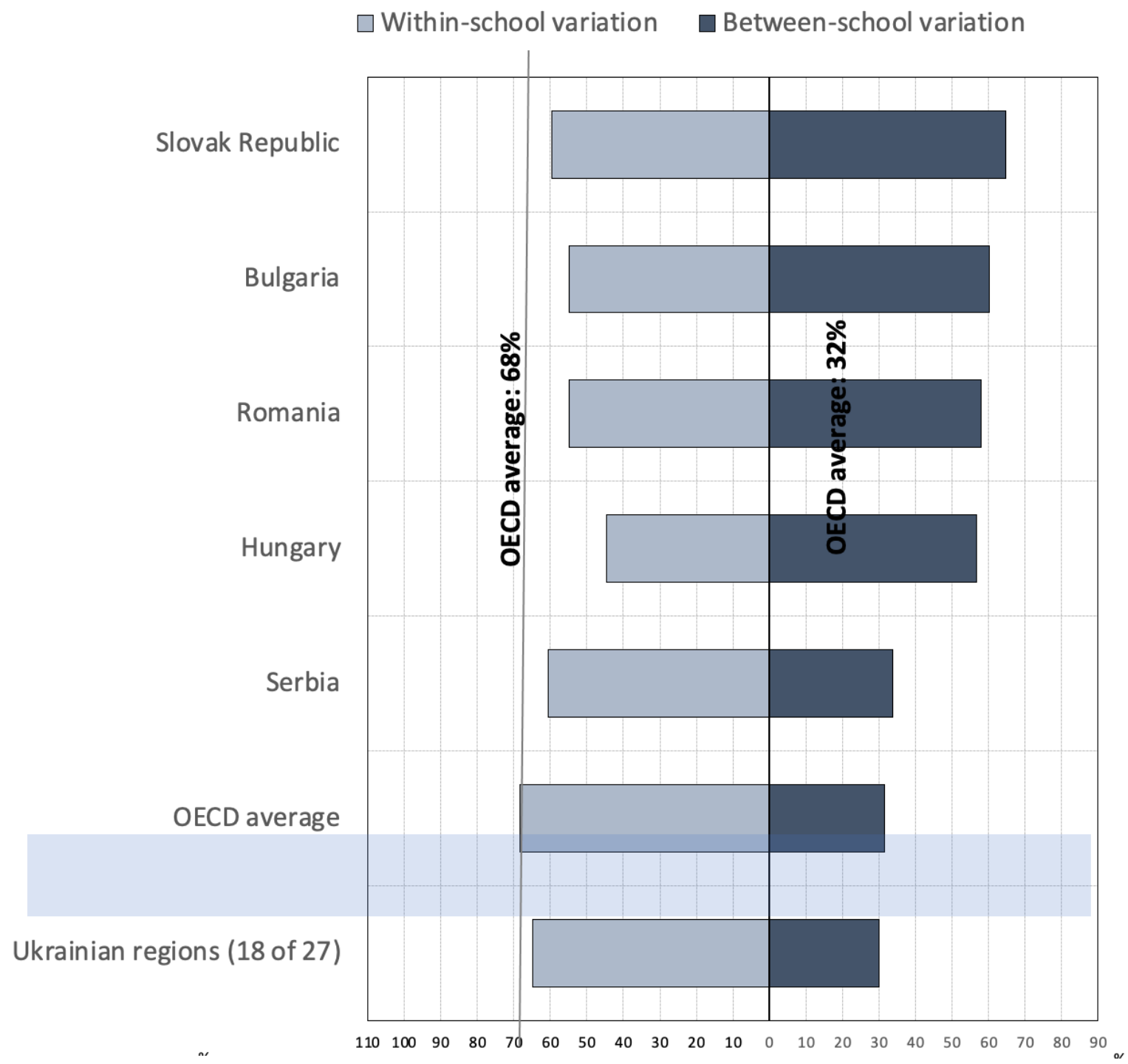

BELSŐ FOLYAMATOK

Családi háttér hatása az iskolai teljesítményre (PISA 2022)

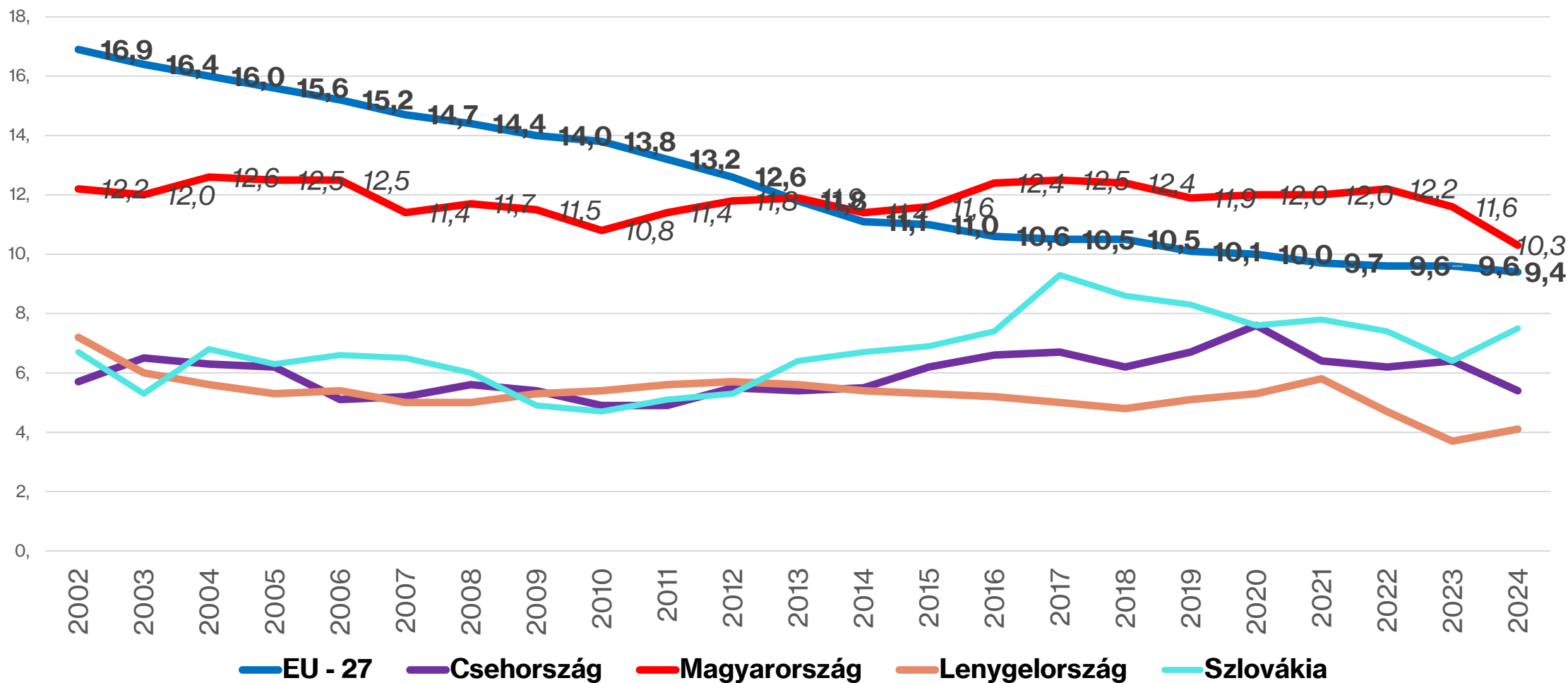

Iskolán belüli és iskolák közötti teljesítményeltérések

Lemorzsolódás

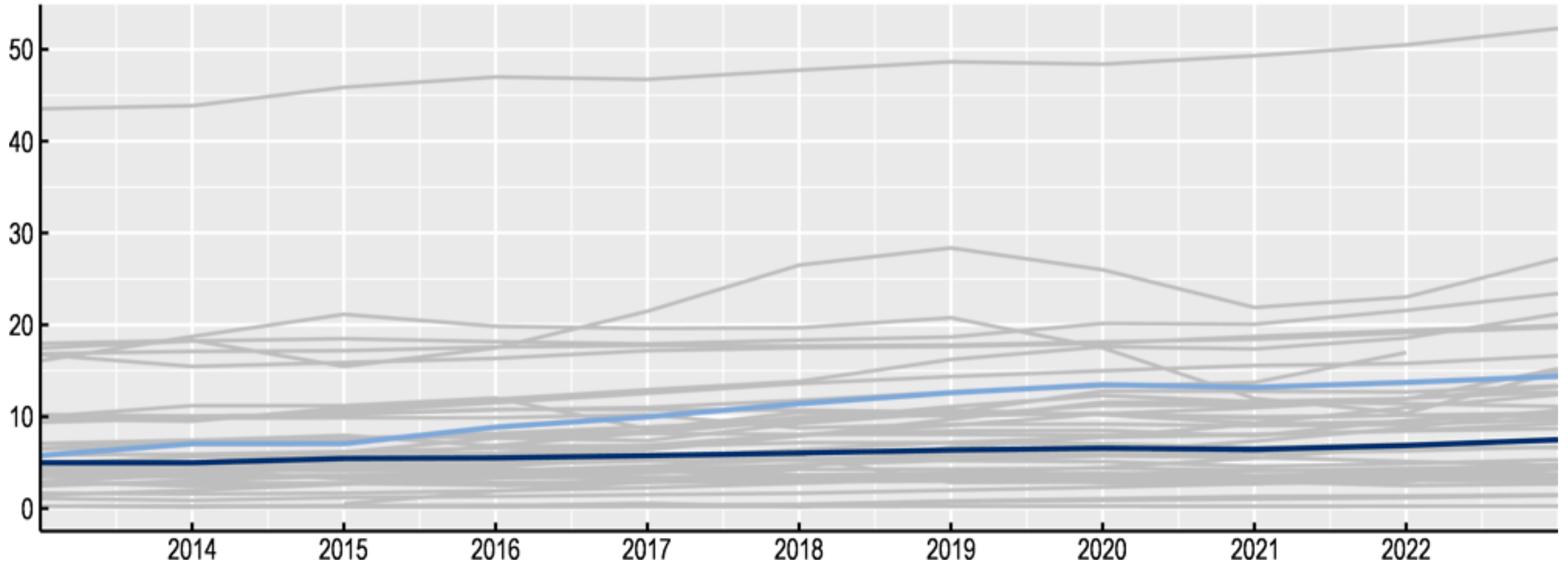
Korai iskolaelhagyók aránya a 18-24 éves korcsoportban

BELSŐ FOLYAMATOK

Külföldi hallgatók aránya

— Hungary — OECD

KIMENET

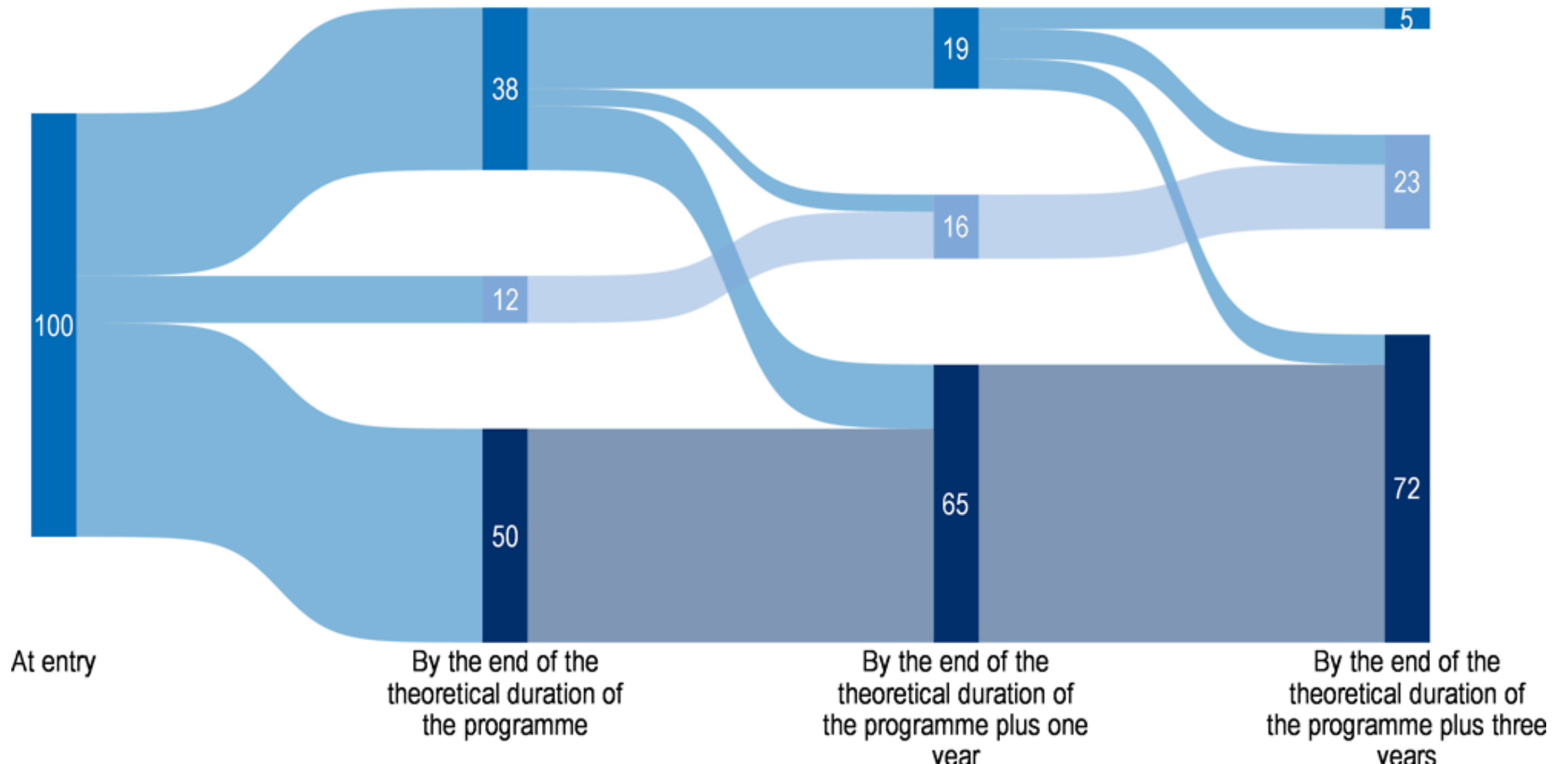
Frissen (max. 3 éve végzetek) elhelyezkedési aránya a 20-34 évesek körében
forrás: EUROSTAT

KIMENET

A BA képzésbe belépők státusza képzés után (forrás: OECD 2025)

■ Still in tertiary education ■ Not graduated and not enrolled in tertiary education ■ Graduated

LÁTLELETEK 1. RENDSZER

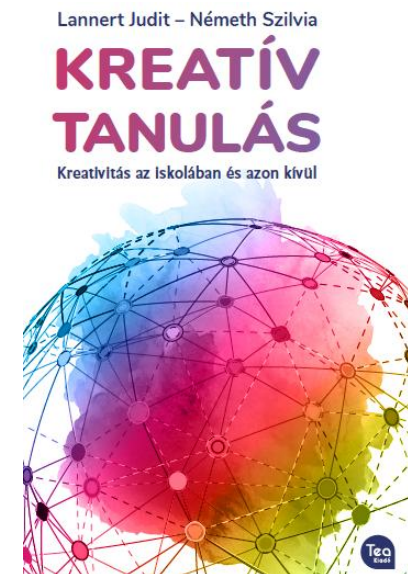
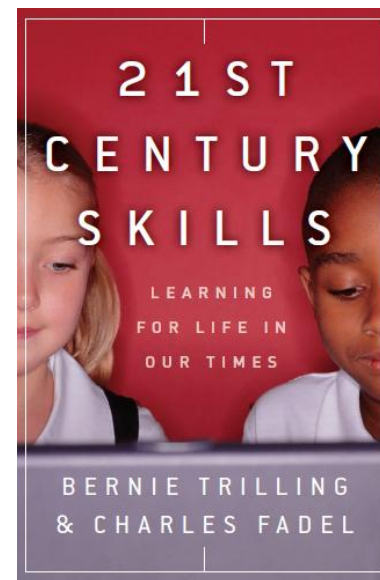
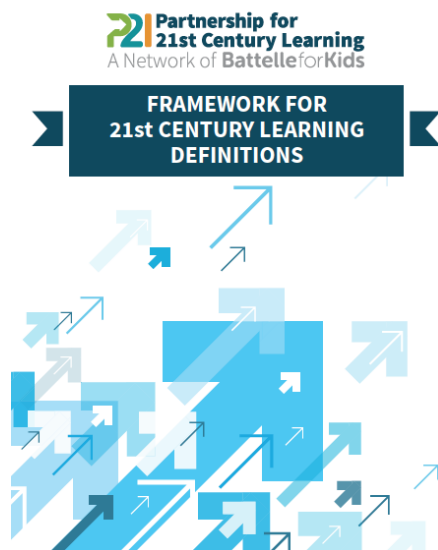
(forrás: Kozma 2022)

- Demográfiai csökkenés folytatódik?
 - Intézményrendszer átalakítása?
- Covid-hatás?
 - Van-e jótékony hatása is? (vö. digitalizáció)
- Új tulajdonosi viszonyok a felsőoktatásban?
 - kontroll vs. intézményi szabadság?
- Szakképzés: nemzetközi szervezetek monopóliuma vagy szakszervezeti befolyásolás?
- Összességében: centralizáció vagy decentralizáció?

LÁTLELETEK 2. KÖZOKTATÁS

(forrás: Nahalka 2022)

- Iskolai teljesítmény csökkenése
- Szegregáció növekedése
- Bérek – pedagógusok presztízse
- Tanárhiány
- Covid-hatás

21. századi készségek

Trilling – Fadel 2009 (magyarul: Radó 2017)

- FELADAT: képzeljék el van egy gyerekük/unokájuk, aki most kezd óvodába járni
- Válaszolják meg önmaguknak a következő 4 kérdést:
 1. Milyen lesz a világ kb. 20 év múlva, amikor a gyerek kilép az iskolából?
 2. Milyen képességekre lesz szüksége a felnőtt gyereknek, hogy sikeres legyen?
 3. Saját életükben milyen volt, amikor intenzíven tanultak (és amire szívesen visszaemlékeznek)?
 4. Milyen lenne a tanulás, oktatás, ha az 1.-3. kérdés alapján lenne megszervezve?

21. századi oktatás keretrendszer

(forrás: *Partnership for 21st Century Skills*, Lannert-Németh, 2024)

21. századi készségek

Élet és karrierképességek

- Rugalmasság és alkalmazkodó képesség
- Kezdeményezőképesség
- Szociális és kultúraközi interakció
- Produktivitás (projektmenedzsment, értékek/termékek előállításának képessége) és felelősségérzet
- Vezetői képességek

Tanulási és innovációs készségek

- 4K+2 C/K
- **K**ritikus gondolkodás
 - **K**ommunikáció
 - **K**ollaboráció (együttműködésen alapuló problémamegoldás)
 - **K**reativitás
- + globális wellbeing szempontjai (2C/K):
- **K**arakter
 - **C**itizenship

Információs, digitális készségek

- Információs műveltség
- Médiaműveltség
- Infokommunikációs technológiák használata

6K-modell

Forrás: Lannert-Németh 2024

Kritikai gondolkodás

Probléma megoldás

Életszerű problémák

Projektalapú tanulás

Kapcsolatok feltárása

Együttműködések támogatása

Információs műveltség

Visszajelzések támogatása

Kreativitásfejlesztés

Képzelőerő

Szerves tervezési folyamat

Interdiszciplináris szemlélet

Közvetlen kommunikáció

Hatékony kommunikáció

Önreflexió és közösségi
visszajelzés

Digitális műveltség

Közös munka

Csapatépítés

Önértékelés, közösségi értékelés

Együttműködést segítő felületek

Kulturális befogadás

Információk kontextusba
helyezése

Egymás iránti tisztelet

Együttműködés, közösségépítés

PERSPEKTÍVÁK

Posztnormalitás

21. századi kompetenciákból való kiindulás

- Transzformatív kompetenciák: új értékek teremtése, a feszültségek és dilemmák kibékítése, felelősségvállalás

Pedagógusképzés folyamatos megújítása

- Tudás van – tudáskoordinátor szerep
- Pedagógus és kutató egyben (képes a visszajelzések strukturált kezelésére)
- Hozzáadott értékre való koncentráció

Felsőoktatás: nemzetköziesítés, globalizáció

Digitalizáció, AI használata

- Nem a teljes tiltás a megoldás
- Infrastruktúra is szükséges

**KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ
FIGYELMÜKET!**